

Sarajevo, 15.10.2018. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
08.10.2018.- 12.10.2018.

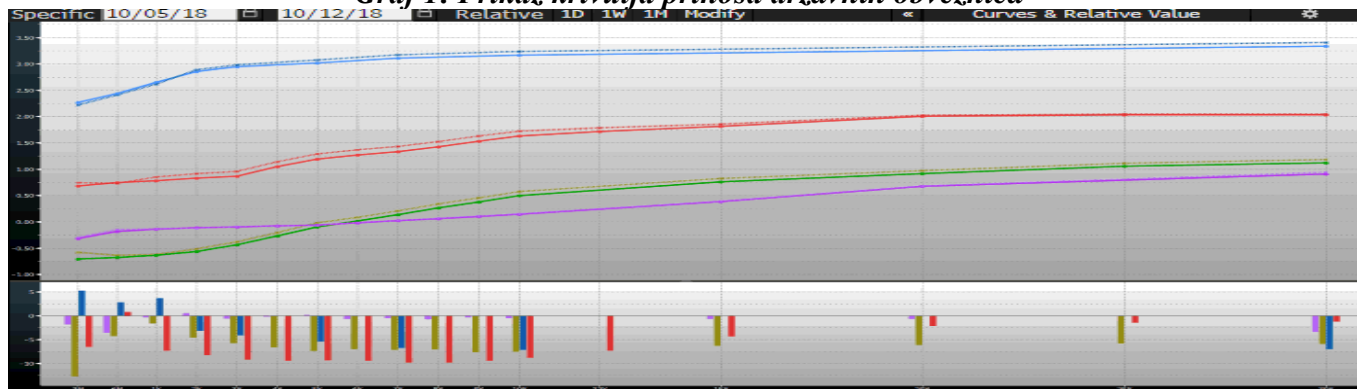
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	5.10.18	-	12.10.18	5.10.18	-	12.10.18	5.10.18	-	12.10.18	5.10.18	-	12.10.18
2 godine	-0,51	-	-0,56	2,89	-	2,85	0,92	-	0,84	-0,12	-	-0,11
5 godina	-0,02	-	-0,10	3,07	-	3,01	1,29	-	1,20	-0,06	-	-0,06
10 godina	0,57	-	0,50	3,23	-	3,16	1,72	-	1,63	0,16	-	0,15

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	5.10.18	-	12.10.18
3 mjeseca	-0,558	-	-0,693
6 mjeseci	-0,635	-	-0,678
1 godina	-0,596	-	-0,616

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 12.10.2018. godine (pune linije) i 05.10.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Zamjenik premijera Italije Salvini je početkom protekle sedmice izjavio da je pravi neprijatelj Evrope predsjedavajući Evropske komisije Juncker kao i birokratija Brisela koja provodi budžetske restrikcije i otvara granice, pozivajući se na to da je politika mjera štednje tokom proteklih godina uticala na rast italijanskog duga i osiromašenje zemlje. Ovakvi komentari su dodatno doprinijeli nervozi na tržištu, pa je rast prinosa italijanskih obveznica nastavljen i početkom protekle sedmice, što je dovelo do rasta prinosa desetogodišnjih obveznica na novi najveći nivo od početka 2014. godine, a koji je do kraja sedmice povećan na 3,577%. Neizvjesnosti u vezi s budžetom Italije su uticale na volatilna kretanja prinosa italijanskih obveznica, ali je na sedmičnom nivou, ipak, zabilježen rast između 13 i 21 bazni poen. Evropska komisija je u pismu upućenom ministru finansija Italije saopštila da plan Vlade Italije o većem budžetskom deficitu (2,4% GDP-a u 2019. godini) nije u skladu s generalnim pravilima. Parlament Italije je krajem protekle sedmice izglasao finansijski plan Vlade, a konačni nacrt ovog prijedloga treba biti poslan Evropskoj komisiji na razmatranje. Glavni ekonomista Moody's Analytics Inc (kćerka kompanije Moody's Investors Service) Mark Zandi je opisao fiskalni plan Italije kao „grešku“, te da je logično da se nervoza tržišta, koja je zabilježena u prethodnim danima, reflektuje na narednu reviziju rejting agencija. Trenutni rejting Italije koji joj dodjeljuje agencija Moody's je Baa2, ali su izgledi rejtinga „negativni“.

Pored italijanskih obveznica, prinosi obveznica Španije su, takođe, povećani za 5 do 10 baznih poena, a najveće promjene su zabilježene kod obveznica dužeg roka dospijea. Povećana potražnja za sigurnijim investicijama uticala je na priličan pad prinosa sigurnijih obveznica eurozone, pa su tako na primjer prinosi njemačkih obveznica smanjeni između 4,5 i 7,5 baznih poena u poređenju s prethodnom sedmicom.

Predsjednik ECB-a Draghi je potvrdio da dolazeće informacije i dalje nastavljaju da podržavaju uvjerenje da će se održati kretanje inflacije ka ciljanom nivou od oko 2%, te da će biti održano i nakon postepenog smanjenja obima kupovina obveznica koje ova institucija provodi. Istovremeno, upozorio je da su neizvjesnosti oko rastućeg protekcionizma, slabosti na tržištima u razvoju i volatilnost finansijskih tržišta u posljednje vrijeme dobili više na značaju. Objavljeni zapisnik sa septembarske sjednice UV ECB je pokazao da su neki članovi izrazili povećanu zabrinutost zbog globalnih trgovinskih tenzija i njihovog uticaja na smanjenje rasta GDP-a, ali je navedeno i da jačanje domaće potražnje predstavlja adekvatnu zaštitu od eksternih usporjenja.

MMF je smanjio prognoze privrednog rasta eurozone u ovoj godini na 2,0% sa 2,2% iz jula, a kao rezultat slabijeg od očekivanog rasta zabilježenog u prvoj polovini tekuće godine. Takođe, Vlada Njemačke je smanjila prognoze privrednog rasta zemlje za tekuću godinu na 1,8% (ranije očekivano 2,3%), kao i za 2019. godinu na 1,8% (ranije očekivano 2,1%). Kao razlog za smanjenje prognoza navode se trgovinske tenzije i „slabije vanjsko okruženje“. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je u skladu s očekivanjima povećala rejting Portugala za jednu stepenicu, na Baa3, te izgleda rejtinga promijenila na „stabilan“ sa „pozitivan“. S ovim povećanjem rejting Portugala se nalazi na „investibilnom“ nivou prvi put od 2011. godine.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	SEP	11,6	11,4	12,0
2.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	AVG	16,2	17,2	16,5
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	AVG	-0,2%	0,9%	0,3%
4.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	AVG	-0,1%	-0,1%	1,5%
5.	Industrijska proizvodnja – Francuska G/G)	AVG	1,5%	1,6%	1,9%
6.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	AVG	-	1,8%	2,3%
7.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	AVG	-1,5%	-0,8%	-1,3%
8.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	AVG	1,7%	1,9%	2,0%
9.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	AVG	-	3,1%	1,9%
10.	Stopa inflacije – Njemačka	SEP	2,2%	2,2%	1,9%
11.	Stopa inflacije – Francuska	SEP	2,5%	2,5%	2,6%
12.	Stopa inflacije – Španija	SEP	2,2%	2,3%	2,2%

SAD

Prinosi američkih obveznica su zabilježili smanjenje tokom prethodne sedmice za 4 do 7 baznih poena u odnosu na prethodnu. Najveći doprinos ovakvom kretanju prinosa američkih obveznica dalo je snažnije smanjenje vrijednosti američkih dionica, odnosno pad dioničkih indeksa, koji je zabilježen sredinom protekle sedmice. Prema navodima pojedinih analitičara, ovakva kretanja na američkom tržištu dionica predstavljaju tehničku korekciju naniže te su oni tokom trgovanja u petak zabilježili rast. Međutim, predsjednik SAD-a Trump je izjavio da je pad vrijednosti američkih dionica posljedica Fedove namjere da poveća referentnu kamatnu stopu, više nego pooštrenih trgovinskih odnosa između SAD i Kine. Trump je, takođe, naveo i to da Fed „pravi grešku i da je previše agresivan“. Ipak, Fedovi zvaničnici ne dijele mišljenje predsjednika Trumpa. Predsjednik Feda iz Njujorka Williams izjavio je da povećanje referentne kamatne stope utiče na to da učesnici na finansijskim tržištima smanje izloženost rizicima, kojima su se izlagali u potrazi za višim nivoima prinosa. Prema njegovim riječima, ipak, osnovni razlog za povećanje kamatnih stopa jeste činjenica da privreda SAD-a bilježi pozitivne performanse u smislu postizanja Fedovih ciljeva. Zamjenik predsjednika Feda za superviziju bankarskog sektora Quarles je izjavio da Fed

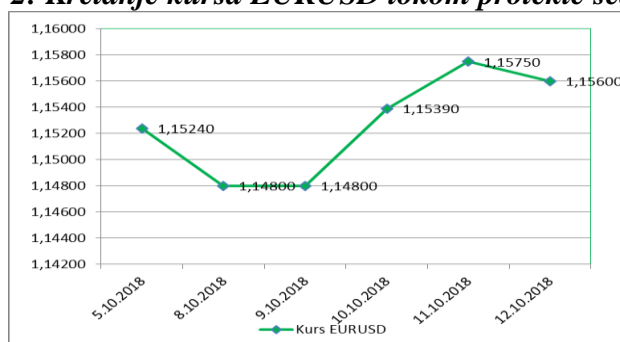
mijenja svoju monetarnu politiku na postepen, stabilan i predvidiv način, kao i da se u značajnoj mjeri uzima u obzir uticaj njihovih mjera na privrede zemalja u ekspanziji.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	SEP	2,4%	2,3%	2,7%
2.	Indeks potrošačkih cijena bez hrane i energenata (G/G)	SEP	2,3%	2,2%	2,2%
3.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	SEP	-	0,5%	0,2%
4.	Zarade zaposlenih po jednoj radnoj sedmici (G/G)	SEP	-	1,1%	0,5%
5.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	SEP	3,2%	2,8%	2,8%
6.	Indeks cijena uvezenih roba i usluga (G/G)	SEP	3,1%	%	3,7%
7.	Indeks cijena izvezenih roba i usluga (G/G)	SEP	-	%	3,6%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	6.OKT	207.000	214.000	207.000

USD je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD povećan s nivoa od 1,1524 na nivo od 1,1560.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Pregovori oko Brexita još uvijek nisu okončani te su i dalje prisutne brojne neizvjesnosti. Tokom sedmice su se pojavile vijesti da je sporazum skoro postignut te su zvaničnici iz Brisela i Londona izjavili da je došlo do određenog progressa u intenzivnim pregovorima, a defacto zamjenik premijerke May g. Lidington je smatrao da postoji dobar osnov da se ide dalje. Lidington je istakao da i dalje postoje razlike u poziciji Velike Britanije i Evropske komisije, ali se snažno djeluje u pravcu njihovog prevazilaženja. Ipak, tokom vikenda ranije dogovoreni vanredni pregovori između EU i Velike Britanije su propali, usred špekulacija da zvaničnici na obje strane ne mogu postići sporazum oko Irske, sugerišući da su Velika Britanija i EU na putu da propuste ključnu prekretnicu u ovoj sedmici vezanu za postizanje sporazuma oko Brexita. Istaknuto je da su uprkos intenzivnim naporima još neka ključna pitanja i dalje otvorena.

BoE je upozorila da je skoro 41 bilion GBP vrijednosti derivata koji dospijevaju nakon Brexita pod rizikom, ukoliko evropski zvaničnici ne riješe neizvjesnosti oko regulative ovih ugovora. U izvještaju koji je objavio Odbor za finansijsku politiku BoE (FPC) navedeno je da odsustvo aktivnosti od strane zvaničnika EU o ovom pitanju znači da će ugovori koje klirinški članovi iz EU imaju s Velikom Britanijom morati biti zatvoreni ili transferisani prije marta 2019. godine. Kretanje brojnih ugovora ovog tipa, velike vrijednosti u kratkom vremenskom periodu, bi bilo skupo i ujedno bi ugrozilo pozicije u derivatima EU clijenata, ali bi i smanjilo kapacitet tržišta derivata.

Bivši premijer Velike Britanije Blair je u intervjuu za Reuters izjavio da bez obzira na to šta Brexit danas nudi, on će rezultirati značajnom ekonomskom štetom. Pored toga, on je istakao da i dalje vjeruje da je moguće Brexit zaustaviti, jer je trenutna vjerovatnoća 50% da bi se mogao desiti još jedan referendum.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Trgovinski bilans (u mlrd.GBP)	AVG	-10,850	-11,195	-10,387
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	AVG	1,0%	1,3%	1,0%
3.	Prerađivački sektor (G/G)	AVG	1,1%	1,3%	1,4%
4.	Građevinski sektor (G/G)	AVG	1,2%	0,3%	2,8%
5.	GDP (tromjesečno)	AVG	0,6%	0,7%	0,7%
6.	Uslužni sektor (M/M)	AVG	0,1%	0,0%	0,3%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,87790 na nivo od 0,87909, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,3120 na nivo od 1,3153.

JAPAN

Bloomberg je protekle sedmice objavio rezultate istraživanja prema kojima se očekuje ekspanzija japanske ekonomije od 1,1% u tekućoj i narednoj godini te rast od 0,5% u 2020. godini. Prema podacima koje je objavilo Ministarstvo finansija Japana, japanske banke su prošlog mjeseca otkupile rekordnu sumu inostranih obveznica u iznosu od 3,81 biliona JPY (33,7 milijardi USD).

Komentarišući naredne političke poteze BoJ, bivši direktor Odjela za monetarnu politiku BoJ Momma je izjavio da će prelazak na vrlo jednostavnu politiku nulte kamatne stope vjerovatno biti naredni korak. Istovremeno, član MPC BoJ Sakurai je izjavio da BoJ mora oprezno nastaviti provoditi program kvantitativnih olakšica te kontinuirano provjeravati njegovu održivost.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

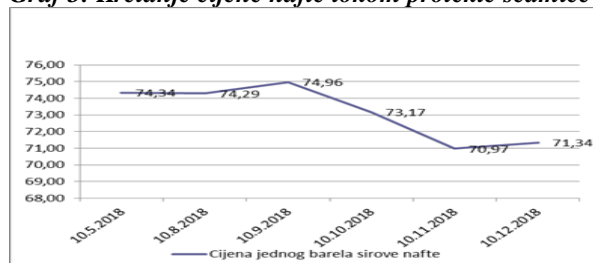
	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	AVG	-208,0	-219,3	-1,0
2.	Tekući račun (u mlrd JPY)	AVG	1.889,6	1.838,4	2.009,7
3.	Temeljne mašinske porudžbine (G/G)	AVG	1,8%	12,6%	13,9%
4.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	SEP	-	2,8%	5,1%
5.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	SEP	2,9%	3,0%	3,0%
6.	Monetarni agregat M2 (G/G)	SEP	2,9%	2,8%	2,9%
7.	Monetarni agregat M3 (G/G)	SEP	2,5%	2,5%	2,5%
8.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	AVG	0,3%	0,5%	-0,1%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio smanjenje s nivoa od 131,00 na nivo od 129,69. JPY je aprecirao u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 113,72 na nivo od 112,21.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela nafte je iznosila 74,34 USD (64,51 EUR). Početkom protekle sedmice cijena nafte nije bilježila značajne promjene. Blagi rast cijene nafte zabilježen je u utorak pod uticajem prirodnih nepogoda u SAD. Međunarodna agencija za energetiku je uputila direktan apel zemljama članicama OPEC-a i drugim vodećim proizvođačima nafte da povećaju obim proizvodnje ovog energenta te je navedeno da rast njene cijene čini štetu svjetskoj privredi. Prema riječima direktora ove agencije Birola, rast cijene nafte se vraća u „pogrešnom momentu“, kada svjetska privreda bilježi usporenje ekonomskog rasta. Informacija da je MMF smanjio prognoze ekonomskog rasta za ovu i narednu godinu je tokom protekle sedmice uticala na značajno smanjenje cijene jednog barela sirove nafte na najniži nivo u posljednje tri sedmice, a doprinos tome dao je i značajan pad vrijednosti globalnih dioničkih indeksa. Američke zalihe nafte su povećane za 6 miliona barela na sedmičnom nivou, a tokom protekle sedmice zabilježen je i rast broja aktivnih bušotina nafte u SAD. Međunarodna agencija za energetiku saopštila je u petak da je globalno tržište nafte za sada „adekvatno snabdjeveno“. Ipak, analitičari ove institucije su smanjili prognoze rasta tražnje za naftom zbog, kako se navodi u njihovom izvještaju, slabijih ekonomskih očekivanja, zabrinutosti zbog pogoršanih trgovinskih odnosa, višeg nivoa cijene nafte i revizije ekonomskih podataka za Kinu naniže. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 71,34 USD (61,71 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.203,63 USD (1.044,46 EUR). Aprecijacija USD, zbog zabrinutosti oko usvajanja budžeta Italije, je početkom protekle sedmice uticala na smanjenje cijene jedne fine unce zlata. Kretanje cijene ovog plemenitog metala je i tokom protekle sedmice u značajnoj mjeri pratilo kretanje kursa EURUSD. Cijena jedne fine unce zlata se trenutno nalazi pod uticajem faktora koji imaju različit efekat na nju. Očekivani nastavak povećanja kamatnih stopa u SAD utiče na smanjenje tražnje za zlatom, dok istovremeno tenzije u vezi s italijanskim budžetom i druge geopolitičke tenzije podstiču tražnju za ovim plemenitim metalom te su investitori veoma oprezni pri promjeni svojih pozicija. Snažan rast cijene zlata zabilježen je tokom trgovanja u četvrtak pod uticajem deprecijacije USD i globalnog pada dioničkih indeksa. Pored navedenih faktora, uticaj na rast cijene zlata dala je i zabrinutost investitora zbog usporenja globalnog ekonomskog rasta, na šta upućuju i prognoze MMF-a te je tokom trgovanja u četvrtak, cijena zlata povećana na najviši nivo u posljednja dva i po mjeseca. Ipak, aprecijacija USD i rast globalnih dioničkih indeksa su tokom trgovanja u petak uticali na blago smanjenje cijene ovog plemenitog metala, koja je na zatvaranju tržišta iznosila 1.217,05 USD (1.052,81 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

